

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nr. 05/05

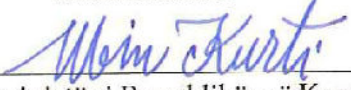
Datë: 06.10.2026

Në mbështetje të nenit 92, paragrafi 4, dhe të nenit 93, paragrafi 4, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të nenit 8 të Ligjit Nr. 08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës, në pajtim me nenet 65 dhe 78 të Rregullores Nr. 17/2024 të Punës së Qeverisë së Republikës së Kosovës, Qeveria e Republikës së Kosovës, në mbledhjen e mbajtur më 6 tetor 2026, merr këtë:

V E N D I M

1. Aprovohet Koncept-dokumenti për Fushën e Akreditimit.
2. Obligohen Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë, Tregtisë dhe Inovacionit dhe institucionet e tjera kompetente për zbatimin e këtij Vendimi, në pajtim me Rregulloren e Punës së Qeverisë.
3. Vendimi hyn në fuqi ditën e publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Albin KURTI

Kryeministër i Republikës së Kosovës

Iu dërgohet:

- Zëvendëskryeministrave
- Të gjitha ministrave (ministrave)
- Sekretarit të Përgjithshëm të ZKM-së
- Arkivit të Qeverisë

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada – Government

***Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë, Tregtisë dhe Inovacionit -
Ministarstvo Industrije, Preduzetništva, Trgovine i Inovacija - Ministry of
Industry, Entrepreneurship, Trade and Innovation***

KONCEPT DOKUMENTI PËR FUSHËN E AKREDITIMIT

Prill, 2025

Tabela e Përmbajtjes

Përmbledhje e koncept dokumentit	3
Hyrje	6
Kapitulli 1: Përkufizimi i problemit	7
1.1.....	8
1.2 Problemi kryesor, shkaqet dhe palët e interesuara	14
1.2.1 Shkaqet.....	15
1.3 Tabela e mëposhtme paraqet analizën në lidhje me palët relevante të interesit	18
Kapitulli 2: Objektivat	18
Kapitulli 3: Opsionet	20
Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim	25
Kapitulli 3.2: Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore	25
Kapitulli 3.3: Opsioni i tretë për përmirësimin e kornizës ligjore duke hartuar dhe miratuar ligj të ri për akreditimin	26
Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme	27
Kapitulli 4.1: Sfidat me mbledhjen e të dhënave	30
Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi.....	31
Kapitulli 6: Krahasimi i opsioneve	32
Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme	32
Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm	38
Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin.....	39
Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik	39
Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore	43
Shtojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore	48
Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore	50

Përmbledhje e koncept dokumentit

Informacionet e përgjithshme	
Titulli	Koncept dokumenti për fushën e akreditimit
Ministria bartëse	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë
Personi kontaktues	Irfan Lipovica, Drejtor i Përgjithshëm i DAK-së
PKZH	Pjesë e PKZH 2026 - 2028 Qëllimi strategjik: - Zhvillimi i Qëndrueshëm Ekonomik Masa strategjike: - Ndërkombëtarizimi i ndërmarrjeve dhe ulja e varësisë së tepërt në importe Aktiviteti: - Hartimi dhe miratimi i koncept dokumentit për fushën e akreditimit
Prioriteti strategjik	Ndërlidhja me disa prioritate strategjike të Qeverisë së Republikës së Kosovës. Strategjia Kombëtare për Zhvillim 2030 Shtylla 1: Zhvillimi i Qëndrueshëm Ekonomik Qëllimi 1: Ekonomi digjitale, qarkore dhe konkurruese Objektivi Strategjik: Zhvillimi i industrisë drejt produkteve dhe shërbimeve cilësore Plani Kombëtar për Integrim Evropian 2026-2028 Bloku III: Standardet Evropiane – Përafrimi i Legjislacionit të Kosovës me Acquis-në e BE-së 3.1. Kapitulli 1 i acquis-së: Lëvizja e lirë e mallrave 3.1.6. Koncept Dokumentit për fushën e Akreditimit, i miratuar Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2026-2028 Shtylla e Parë: Zhvillimi i Qëndrueshëm Ekonomik 1.5 Ndërkombëtarizimi i ndërmarrjeve dhe ulja e varësisë së tepërt në importe 1.5.1 Rritja e cilësisë dhe certifikimit të produkteve të njohura ndërkombëtarisht 1.5.1.10 Hartimi i Koncept dokumenti për fushën e akreditimit Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbështetje të Biznesit 2030 5.1.1. Objektivi 1: Zgjerimi (shtrirja) e Prodhimit Industrial 5.2.2. Nën-objektivat sipas Objektivit 1: 5.2.2.4. Rritja e cilësisë së produkteve dhe shërbimeve të njohura ndërkombëtarisht

Grupi punues	Grupi punues ishte në këtë përbërje: Irfan Lipovica (DAK), Ardiana Shala-Krrabaj (DAK), Safete Rexhepi, Jeton Aliu (DAK), Agron Shurdhani (Agjencioni i Metrologjisë), Gurakuq Kastrati (Departamenti i Industrisë/MINT), Besarta Binaku (Divizioni i Financave/MINT), Selvie Çeku (Departamenti Ligjor/MINT), Liridona Hoti (ZKM), Shkurte Krasniqi (SKQ), Arjeta Islami (DIEKP/MINT)

Vendimi	
Çështja kryesore	Ky koncept dokument synon të trajton mangësitë e kornizës ligjore aktuale në raport me kërkesat e tregut, institucioneve për fushën e akreditimit si dhe praktikën nga Bashkimi Evropian përkatësisht Organizata Evropiane për Bashkëpunim në Akreditim (EA). Në parim duke u nisur nga komentet e hisedarëve të ligjit të akreditimit ky akt normativ nuk përmban kuartësi ligjore për statusin e Drejtorisë së DAK-së, mungon shpjegimi i përgjegjësisë së hartimit të akteve nënligjore, dhe ndërlidhja me këshillin profesional se të gjitha aktet nënligjore duhet të hartohen nga DAK, nënshkruhen nga Këshilli Profesional dhe miratohen nga Ministri. Nuk është e definuar në ligjin aktual çështja e menaxhimit të cilësisë, si dhe ligji nuk e reflekton plotësisht praktikën e vendeve të BE-së, përkatësisht Trupës Evropiane të Akreditimit (EA) në të cilën organizata DAK-u synon të bëhet anëtar i kategorisë A dhe nënshkruhet i Marrëveshjes Multilaterale (MLA). Poashtu mangësitë në këtë drejtim në kornizën ligjore aktuale kanë të bëjnë kryesisht me strukturën organizative dhe procesin e akreditimit në tërësi, siç është çështja e menaxhimit të cilësisë dhe ndarja në mes të laboratorëve, trupave inspektues, dhe certifikues. Prandaj duke marr për bazë këto që u thanë më lart ky koncept dokument do të analizojë këto mangësi dhe do të propozojë ndërhyrjet e nevojshme gjithësesi me qëllimin kryesor që të përmirësohet efikasiteti i operimit si dhe përafrimi me praktikën më të mira ndërkombëtare.
Përmbledhje e konsultimeve	- Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve në opinionin e saj ka konfirmuar se opsioni i rekomanduar i draftit të Koncept Dokumentit për fushën e Akreditimit për zbatimin e Ligjit të ri, nuk do të ketë kosto shtesë buxhetore mbi ndarjet tashmë të planifikuara në Ligjin Nr. 08/L-332 mbi ndarjet buxhetore për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2025 dhe vlerësimet për vitet 2026-2027. - MINT, përkatësisht nën programin e Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës, si zbatues i opsionit të rekomanduar, duhet ta zbatojë këtë proces

	në praktikë duke u bazuar në ndarjet buxhetore ekzistuese të parapara me Ligjin Nr. 08/L-332 dhe pa implikime financiare shtesë. • Ky koncept dokument ka kaluar fazat e konsultimit të brendshëm ndërinstitucional si dhe atij publik.
Opsioni i propozuar	Opsioni i rekomanduar në këtë koncept dokument del të jetë hartimi i ligjit të ri të akreditimit.

Ndikimet kryesore të pritshme	
Ndikimet buxhetore	Opsioni i rekomanduar nuk ka kosto shtesë.
Ndikimet ekonomike	Opsioni i rekomanduar përkatësisht miratimi i ligjit të ri të akreditimit duke e zvogëluar barrën administrative, ngritur kapacitetet, si dhe kjo rritësinë e procesit të akreditimit parashihet të promovoj qëndrueshmëri ekonomike, mbrojtje të biznesit dhe konsumatorëve me saktësinë në sasinë e produkteve, mbrojtjen e shëndetit të konsumatorëve, dhe konkurrencën në këtë fushë të ekonomisë.
Ndikimet shoqërore	Ligi i ri i akreditimit parashihet të ndikon në rritjen e besueshmërisë së qytetarëve dhe bizneseve, informimin e publikut, parandalimin e krimit dhe sigurinë në përgjithësi.
Ndikimet mjedisore	Ligji i ri i akreditimit parashihet të ndikon në mbrojtje mjedisore duke e zvogëluar barrën administrative si dhe duke e përmirësuar implementimin e standardeve relevante të mbrojtjes së mjedisit.
Ndikimet ndër-sektoriale	Nuk ka ndikime relevante të pritshme në këtë kategori.
Ngarkesat administrative për kompanitë	Parashihet të ketë ndikime pozitive duke zvogëluar ngarkesat administrative, përveç tjerash planifikohet të digjitalizon procesin e aplikimit.
Testi i NVM-ve	Nuk aplikohet në këtë rast testi i NVM-ve.

Hapat e ardhshëm	
Afatshkurtër	Hartimi i Ligjit për Akreditim
Afatmesëm	Zbatimi i Ligjit, ngritja dhe fuqizimi i kapaciteteve.

Hyrje

Ligji për Akreditim¹ përcakton parimet e akreditimit dhe rregullat për akreditimin e trupave të vlerësimit të konformitetit që kryejnë aktivitete të vlerësimit të konformitetit në Kosovë.

Ky ligj është në pajtim me Rregulloren (EC) nr. 765/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 9 korrik 2008 e cila përcakton kërkesat për akreditim dhe mbikëqyrjen e tregut dhe shfuqizimin e Rregullores (EEC) nr. 339/93 për aq sa ka të bëjë me akreditimin.

Ligji për Akreditim është i zbatueshëm për akreditimin e trupave për vlerësimin e konformitetit që kryejnë aktivitete të vlerësimit të konformitetit në Kosovë.

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë, në këtë rast Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës (DAK) është përgjegjëse për zbatimin e kornizës ligjore për fushën e akreditimit. Bazuar në prioritetet e Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Planin Kombëtar për Zhvillim, është vendosur qëllimi për t'i adresuar sfidat e shfaqura në legjislacionin aktual e që kanë të bëjnë me ndërlidhjen me legjislacionin përkatës për administratë publike, organet e vendimmarrjes, procesin teknik të aplikimit për akreditim si dhe ndërlidhjen me strukturën organizative të DAK-ut. Si rrjedhojë, Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë ka formuar grupin punues për hartimin e draftit fillestar të Koncept Dokumentit në Fushën e Akreditimit². Ky koncept është përfshirë edhe në listën e Koncept Dokumenteve për vitin 2025.

Qëllimi i këtij Koncept Dokumenti është që të analizoj problemet aktuale në lidhje me mënyrën e aplikimit dhe trajtimit të lëndëve, ndërlidhjen e këtij ligji me legjislacionin përkatës të funksionimit të administratës shtetërore, praktikat relevante të akreditimit dhe zbrazëtirën apo kërkesat e Organizatës Evropiane për Bashkpunim në Akreditim (EA). Synohet të adresohen kërkesat e EA-së për të arritur Marrëveshjen Multilaterale, e cila mandej do të forconte subjektivitetin ndërkombëtar të akreditimit vendor.

Andaj, bazuar në udhëzuesin dhe doracakun për hartimin e koncept dokumenteve është hartuar ky Koncept Dokument i cili do të propozoj opsionin e rekomanduar nga grupi punues.

¹ Ligji nr. 05/L-117 për Akreditim. Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 2 / 12 JANAR 2017.

² Vendimi i datës 11 Janar 2024, me numër të protokollit 138/02.

Kapitulli 1: Përkufizimi i problemit

Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës (DAK) është agjenci ekzekutive në kuadër të MINT përgjegjëse për fushën e akreditimit në Republikën e Kosovës, ndërsa brenda minsitrisë edhe Departamenti i Industrisë është aktor i rëndësishëm pasi që merr pjesë në hartimin e politikave. Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës (DAK) funksionon nën Ministrinë e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë.

Mungesa e kapaciteteve administrative në Drejtorinë e Akreditimit të Kosovës, përmirësimi i vazhdueshëm i kapaciteteve administrative në fushën e hartimit dhe zbatimit të legjislacionit dhe standardeve teknike për lëvizjen e lirë të mallrave është evident dhe vazhdon të jetë sfidë për DAK-në. Aktualisht në DAK janë të punësuar vetëm 6 zyrtar ndërsa mesatarja e të punësuarve në vendet e rajonit është 25 zyrtar.

Akreditim është vërtetim nga organi shtetëror për akreditim që një trup për vlerësimin e konformitetit i plotëson kërkesat e përcaktuara me standardet e harmonizuara dhe, aty ku është e aplikueshme, edhe kërkesa të tjera shtesë, përfshirë ato të përcaktuara në skemat relevante sektoriale, për të kryer aktivitete specifike për vlerësimin e konformitetit.

Procesi i akreditimit të trupave të vlerësimit të konformitetit kryhet nën drejtimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës, e themeluar si organ i pavarur i administratës shtetërore, i cili vepron në kuadër të Ministrisë. Struktura dhe organizimi i DAK siguron paanshmëri dhe objektivitet në marrjen e vendimit për akreditim. Ligji për Administratën Shtetërore të Republikës së Kosovës do të zbatohet për themelimin, organizimin dhe funksionimin e DAK-ut, përveç nëse përcaktohet ndryshe me këtë ligj. Organizimi dhe funksionimi i DAK-ut rregullohet përmes aktit nënligjor i miratuar nga Qeveria e Kosovës.

Mungesa e dispozitave ligjore, ligji aktual nuk përmban kjoartësi ligjore për statusin e Drejtorisë së DAK-së, mungon shpjegimi i përgjegjësisë së hartimit të akteve nënligjore, dhe ndërlidhja me këshillin profesional, se të gjitha aktet nënligjore duhet të hartohen nga DAK, nënshkruhen nga Këshilli Profesional dhe miratohen nga Ministri.

Nuk është e definuar në ligjin aktual çështja e menaxhimit të cilësisë, si dhe ligji nuk e reflekton plotësisht praktikën e vendeve të BE-së, përkatësisht Trupës Evropiane të Akreditimit (EA) në të cilën organizatë DAK-u synon të bëhet anëtar i kategorisë A dhe nënshkrues i Marrëveshjes Multilaterale (MLA). Mangësitë në këtë drejtim në kornizën ligjore aktuale kanë të bëjnë kryesisht me strukturën organizative dhe procesin e akreditimit në tërësi, siq është qështja e menagjimit të cilësisë dhe ndarja në mes të laboratorëve, trupave inspektues, dhe certifikues. Sa i përket strukturës organizative, në atë aktuale nuk janë të definuar mirë ndarjet mes procesit të akreditimit të trupave certifikues, laboratorëve testues, dhe trupave inspektues. Prandaj ndarja mes këtyre tri shtyllave do të përmirëson kapacitetin, përcaktimi i detyrave të menaxhimit të cilësisë mbikqyr dhe përmirëson të gjithë procesin e akreditimit duke u siguruar që zbatohen standardet relevante. Poashtu me ligjin e ri parashihet të mundësohet aplikimi dhe trajtimi digjital i lëndëve për akreditim i cili poashtu ka rëndësinë e veçant duke e rritur transparencën, zvogëluar barrën administrative dhe përmirësuar efikasitetin e procesit të trajtimit të lëndëve.

1.1 Dokumentet relevante

Në vijim janë paraqitur dokumentet relevante të politikave, ligjeve dhe akteve nënligjore që ndërlidhen me fushën e akreditimit:

Figura 1: Dokumentet përkatëse të politikave, ligjet dhe aktet nënligjore

Dokument i politikave, ligj ose akti nën-ligjor	Lidhja me politikën apo dokumentin planifikues përmes internetit ose me aktet ligjore në Gazetën Zyrtare	Institucioni (-et) shtetëror (e) përgjegjës (e) për zbatim	Roli dhe detyrat e Institucionit (-eve)
Ligji Nr. 05/L-117 për Akreditim		Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës	Bazuar në Ligjin Nr. L/05-117, DAK është organi i vetëm shtetëror për akreditim i Kosovës që kryen akreditimin e trupave për vlerësimin e konformitetit. DAK është organ i pavarur i administratës shtetërore i cili vepron në kuadër të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë.
Ligji për procedur të përgjithshme administrative		Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë	Definimi i kostos së procedurës (lartësia e tarifës), kërkesa për informata që duhet të sjellë pala, e drejta e dëgjimit të palës, komunikimi elektronik, njoftimi me mjete të përshtatshme
Rregullore (MTI) Nr. 02/2018 e Këshillit Profesional	Ligji Nr. 05/L-117 për Akreditim	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës	Këshilli Profesional është organ këshillëdhënës i DAK-së i cili ka për qëllim të sigurojë

			paanshmëri, transparencë dhe barazi gjatë akreditimit. Anëtarësia, përgjegjësitë, rregullat e funksionimit përfshirë vendimmarrjen për rekomandimet nga Këshilli Profesional për DAK-në rregullohen me Rregulloren (MTI) Nr. 02/2018
Rregullore (MTI) Nr. 04/2017 për Këshillin e Akreditimit	Ligji Nr. 05/L-117 për Akreditim	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës	Këshilli i Akreditimit është organ këshillëdhënës i DAK-së i cili ka për qëllim të mbështesë DAK-në në vendimmarrjen për akreditim. Kriteret e anëtarësimit, funksionimi, konfidencialiteti dhe paanshmëria e Këshillit të Akreditimit rregullohen me Rregulloren (MTI) Nr. 04/2017
Udhëzim Administrativ (MTI) nr. 01/2021 për caktimin e tarifave dhe komisioneve për akreditim dhe shërbimeve tjera të ofruara nga DAK	Ligji Nr. 05/L-117 për Akreditim	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës	Me këtë Udhëzim Administrativ përcaktohen tarifat dhe komisionet për shërbimet të cilat i ofron Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës
Udhëzim Administrativ (MTI) Nr. 04/2019 për Caktimin e Formës,	Ligji Nr. 05/L-117 për Akreditim	Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë - Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit e Kosovës	Qëllimi i këtij Udhëzimi Administrativ është

Përmbajtjes dhe Përdorimit të Logos së DAK-ut dhe Simbolit të Akreditimit.			rregullimi i formës, përmbajtjes dhe përdorimit të Llogos së Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit, si dhe Simbolit të akreditimit të DAK-së
--	--	--	--

Figura 2 – Lista e akteve më të rëndësishme të *acquis* nga fusha e Akreditimit dhe niveli i transpozimit

Nr.	Dispozitat e Traktatit / Rregulloret / Direktivat / Legjislacioni dytësor	Përmbajtja dhe qëllimi	Legjislacioni vendor që transponon <i>acquis</i> të BE-së dhe niveli i përputhshmërisë
1	Traktati i Bashkimit Evropian (TBE): Përcaktimet e përgjithshme për akreditimin dhe rregullimin e standardeve, e që aktualisht zbatojmë standardet relevante duke përfshirë standardet në vijim: 17020 për trupa inspektues, 17025 për laborator testues, 17065 për trupa certifikues, 17011 për proces të akreditimit, 15189 për laborator mjekësor, 17043 për testim të aftësisë, 19011 për auditim të sistemit të menaxhimit.	<u>Përmbajtja:</u> Ky dokument përmban këto pjesë: Titulli i dispozitave të përbashkëta Titulli II dispozita mbi parimet demokratike Titulli III dispozita për institucionet Titulli IV dispozita mbi bashkëpunimin e rritur Titulli V dispozita të përgjithshme mbi veprimin e jashtëm të unionit dhe dispozitat specifike për politikën e përbashkët të jashtme dhe të sigurisë Kapitulli 1 Dispozita të përgjithshme mbi veprimin e jashtëm të sindikatës	

		- Kapitulli 2 Dispozita specifike mbi politiken e jashtme dhe të sigurisë Titulli VI Dispozitat përfundimtare <u>Qëllimi:</u> Ky dokument shërben për disa qëllime dhe funksione kyçe: Kornizë Ligjore: Ofron një kuadër ligjor të qartë për veprimtarinë e Bashkimit Evropian, duke përcaktuar qëllimet, parimet dhe përgjegjësitë e institucioneve të BE-së. Promovimi i Bashkëpunimit: Rregullon marrëdhëniet dhe bashkëpunimin midis vendeve anëtare, duke lehtësuar integrimin dhe zhvillimin e politikave të përbashkëta. Transparenca: Duke konsoliduar të gjitha dispozitat në një dokument, ai rrit transparencën dhe lehtëson aksesin në informacion për qytetarët dhe institucionet, duke i bërë rregullat më të kuptueshme. Legjitimiteti: Forcon legjitimitetin e institucioneve të BE-së dhe veprimtarisë së saj, duke ofruar një referencë të njohur për të drejtat dhe përgjegjësitë e vendeve anëtare.	
--	--	--	--

		Mbështetje për Politikat: Shërben si bazë për zhvillimin dhe implementimin e politikave të ndryshme të BE-së, duke përfshirë ato ekonomike, sociale dhe mjedisore. Qartësim i Procedurave: Specifikon procedurat e vendimmarrjes dhe mënyrën se si ligjet dhe rregullat miratohen dhe zbatohet në nivelin evropian. Rritja e Bashkëpunimit Ndërkombëtar: Ofron një kornizë për angazhimet e BE-së në marrëdhëniet me vendet jashtë BE-së dhe organizatat ndërkombëtare.	
2	Rregullorja (EU) 765/2008: Përcaktimi i kërkesave për akreditimin dhe për procesin e akreditimit në BE.	Rregullorja përcakton standardet dhe kërkesat për akreditimin e Trupave të Vlerësimit të Konformiteti (testimi, inspektimi, dhe certifikimi) në mënyrë që të sigurohet një nivel i lartë i cilësisë dhe besueshmërisë.	Rregullorja (EU) 765/2008 <i>Plotësisht e transpozuar.</i>
3	Legjislacioni dytësor Standardit ISO/IEC 17011 Rregulla të brendshme për agjencitë e akreditimit: Procedurat dhe kërkesat specifike për Drejtorinë Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës.	Legjislacioni dytësor është krijuar për të sqaruar, detajuar dhe përforcuar parimet dhe rregullat e përcaktuara në legjislacionin primar, duke siguruar zbatimin efektiv të akreditimit dhe standardeve në nivel kombëtar dhe evropian.	Zbatimi i standardit ISO/IEC 17011 <i>Plotësisht i zbatuar</i>

	Përafrim me legjislacionin e BE-së, Rregulloren e BE-së 765/2008	Qëllimi kryesor i këtij legjislacioni është: Harmonizimi i Praktikave: Të sigurojë një qasje të harmonizuar për akreditimin, duke lehtësuar njohjen ndërkombëtare të akreditimeve. Sigurimi i Cilësisë: të përcaktojë standardet dhe kërkesat specifike që duhet të përmbushin organet akredituese për të garantuar cilësinë dhe besueshmërinë. Mbrojtja e Konsumatorëve: të krijojë një kuadër ligjor që mbron konsumatorët dhe siguron që produktet dhe shërbimet të jenë të sigurta dhe të cilësisë. Standardi ndërkombëtar ISO/IEC 17011, është i rëndësishme për të siguruar që procesi i akreditimit të jetë në përputhje me praktikat më të mira globale. Ky standard përcakton kërkesat si: Pavarësia, ku Trupi akreditues duhet të jetë i pavarur nga çdo ndikim i jashtëm. Kualifikimi i Personelit: Të gjitha ekipet e akreditimit duhet të kenë kualifikimet dhe përvojën e nevojshme. Procedurat e Vlerësimit: Të jenë të qarta dhe transparente për të	
--	---	---	--

		siguruar një proces të drejtë dhe të besueshëm. Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbështetje të Biznesit 2030 e cila trajton infrastrukturën e cilësisë e në veqanti akreditimin	
--	--	--	--

1.2 Problemi kryesor, shkaqet dhe palët e interesuara

Figura 2: Pema e problemit, që paraqet problemin kryesor, shkaqet e tij dhe efektet

Problemi kryesor	Nevoja për avancimin e akreditimit në përputhje me zhvillimet e tregut dhe praktikat më të mira ndërkombëtare ose njëkohësisht edhe harmonizimi me legjislacionin vendor
Shkaqet	1. Si mangësi ligjore kemi çështjet e definuara në vijim: Mangësia numër 1: Mungesa e depozitës ligjore e Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës se është Agjenci Ekzekutive, në ligj duhet të definohet fakti që është agjensi ekzekutive. Mungesa e kësaj reference krijon probleme në përcaktimin e aktiviteteve të DAK-së të përcaktuara në Ligji Nr. 06/l -113 për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore dhe të agjencive të pavarura, nënkapitulli 2 , Neni 12. Mangësia numër 2: Në Nenin 5 paragrafi 3 është cekur; 3. Ligji për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura do të zbatohet për themelimin, organizimin dhe funksionimin e DAK-ut. Mangësia numër 3: Në Nenin 5 paragrafi 4 ceket: organizimi dhe funksionimi i DAK-ut rregullohet përmes aktit nënligjor i miratuar nga Qeveria e Kosovës. Në këtë pjesë duhet të shtohet se organizimi dhe funksionimi i DAK-së përshkruhet me Statutin e saj, i cili nënshkruhet nga Këshilli Profesional dhe aprovohet nga Ministri përgjegjës. Mangësia numër 4: Në Nenin 12 ceket: Organet e DAK-së janë: Drejtori i Përgjithshëm, Këshilli Profesional; Këshilli i Akreditimit. Ky nen duhet të ri-definohet pasi Këshilli Profesional dhe Këshilli i Akreditimit janë organe këshillëdhënëse, rekomanduese të Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës (DAK) dhe nuk janë pjesë e brendshme e DAK-së. Mangësia numër 5: Në Nenin 13 të Ligjit Nr. 05/L-117 për Akreditim është prezantuar pozita e Drejtorit të Përgjithshëm në mënyrë të përgjithshme.

	Ne këtë nen duhet të jepen më shumë detaje për mënyrën e emërimit të Drejtorit të Përgjithshëm, kërkesat dhe përgjegjësitë. Mangësia numër 6: Në Nenin 17, paragrafi 7 është cekur se vlefshmëria e certifikatës së konformitetit lëshohet në afat jo më të gjatë së katër (4) vjet. Ky nen duhet të largohet pasi kohëzgjatja e ciklit të akreditimit nuk duhet të jetë në ligj. Mangësia numër 7: çështja e digjitalizimit nuk është e rregulluar në ligjin aktual dhe me ligjin e ri synohet të trajtohet, hapet rrugë për digjitalizimin e aplikimit, vlerësimit dhe vendimmarrjes.
	2. Si mangësi e tregut është fakti që mënyra e aplikimit jo elektronike është barrierë ekonomike
	3. Si mangësi shoqërore është fakti që ligji aktual ka mangësi të definimit të komunikimit shoqëror duke munguar edhe pjesa digjitale dhe si rrjedhojë transparenca
	4. Rregullimin e procedurës së akreditimit duke qenë në harmoni me LPPA dhe në këtë mënyrë arrihet parandalim/zvogëlim i barrës administrative sipas Programit të Qeverisë për Parandalimin dhe Zvogëlimin e Barrës Administrative 2022-2027.
Efektet	1. Meqenëse legjislacioni aktual nuk është në përputhje të plotë me kërkesat nga EA dhe si rezultat nuk e kemi të nënshkruar marrëveshjen MLA me EA-në shërbimet e DAK-ut nuk njihen ndërkombëtarisht prandaj bizneset janë të detyruara që të certifikojnë produktet dhe shërbimet e tyre nga një trup i konformitetit që është i akredituar pra nga një trup kombëtare që posedon MLA me EA-në. Kjo paraqet një kosto lartë për bizneset. 2. Me kapacitetet e dobëta, si dhe mungesë të subjektivitetit ndërkombëtar të DAK-ut është e mangët edhe siguria e produkteve dhe shërbimeve prandaj kjo gjendje rezulton në dëmtimin e konsumatorit. 3. Mos-harmonizimi në mes të Ligjit për Akreditim me Ligjin Nr. 06/l -113 për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore dhe të agjencive të pavarura, Rregulloren (KE) Nr. 765/2008, si dhe kërkesat e standardit ISO/IEC 17011:2017, mund të krijoj vështirësi në zbatim duke e bërë më të pakjart për trupat e vlerësimit të konformitetit, krijon konfuzitet. 4. Aplikimi manual e zvogëlon transparencën, zvogëlon efikasitetin si dhe si e tillë paraqet një barrë administrative për biznesin meqenëse kërkohet paraqitje fizike dhe dërgim të dokumenteve si kopje fizike. 5. Dallimet e kornizës aktuale legjislative me praktikën e funksionimit të EA-së pamundësojnë arritjen e Marrëveshjes Multilaterale me EA-në.

1.2.1 Shkaqet

1.2.1.1 Mangësitë në ligjin aktual

Mangësia numër 1: Mungesa e depozitës ligjore së Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës se është Agjenci Ekzekutive, në ligj duhet të definohet fakti që është agjensi ekzekutive.

Mungesa e kësaj reference krijon probleme në përcaktimin e aktiviteteve të DAK-së të përcaktuara në Ligjin nr. 06/l -113 për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore dhe të agjencive të pavarura, nënkapitulli 2 , Neni 12.

Mangësia numër 2: Në Nenin 5 paragrafi 3 është cekur; 3. Ligji për Organizimin dhe Funksionimin e Administratës Shtetërore dhe të Agjencive të Pavarura do të zbatohet për themelimin, organizimin dhe funksionimin e DAK-ut.

Mangësia numër 3: Në Nenin 5 paragrafi 4 ceket: organizimi dhe funksionimi i DAK-ut rregullohet përmes aktit nënligjor i miratuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës. Në këtë pjesë duhet të shtohet fakti se organizimi dhe funksionimi i DAK-së përshkruhet edhe me Statutin e saj, i cili nënshkruhet nga Këshilli Profesional dhe apovohet nga Ministri përgjegjës;

Mangësia numër 4: Në Nenin 12 ceket: Organet e DAK janë: Drejtori i Përgjithshëm, Këshilli Profesional dhe Këshilli i Akreditimit.

Ky Nen duhet të ri-definohet pasi Këshilli Profesional dhe Këshilli i Akreditimit janë organe këshillëdhënëse të Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës (DAK), pra janë mekanizma të jashtëm dhe nuk janë pjesë e brendshme e DAK-së.

Mangësia numër 5: Në Nenin 13 të Ligjit Nr. 05/L-117 për Akreditim është prezantuar pozita e Drejtorit të Përgjithshëm në mënyrë të përgjithshme.

Në këtë Nen duhet të jepen me shume detaje për mënyrën e emërimit të Drejtorit të Përgjithshëm, kërkesat dhe përgjegjësitë, gjithsesi të theksohet fakti që emërimi bëhet sipas ligjit për zyrtar publik, kategoria e emërimeve të larta.

Mangësia numër 6: Në Nenin 17, paragrafi 7 është cekur se vlefshmëria e certifikatës së konformitetit lëshohet në afat jo më të gjatë së katër (4) vjet.

Duhet të rishqyrtohet pasiqë shumë vende përfshirë Gjermaninë e kanë kohëzgjatjen e certifikatave prej 5 viteve.

Mangësia numër 7: çështja e digjitalizimit nuk është e rregulluar në ligjin aktual dhe me ligjin e ri synohet të trajtohet, hapet rrugë për digjitalizimin e aplikimit, vlerësimit dhe vendimmarrjes

1.2.1.2 Nevoja për përafrimin e mëtejme me acquis të BE-së dhe praktikat e mira ndërkombëtare

Analiza e Transpozimit të Acquis së BE-së

Gjatë procesit të hartimit të Ligjit në fuqi për Akreditimin (2017) është punuar në përputhshmëri me aktet në vijim të *acquis*:

- Ky projektligj synon përafrimin e mëtejshëm të legjislacionit vendor me legjislacionin e Bashkimit Evropian në përputhje me masën prioritare të pikës “Qëllimi parësor: Integrimi evropian”, ku përcaktohet se Kosova synon zbatimin e plotë të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit dhe sigurimin e përparimit në harmonizimin ligjor me *acquis-in* e BE-së.
- Rregullorja (EC) Nr. 765/2008 e Parlamentit dhe e Këshillit Evropian më 9 Korrik 2008, e cila përcakton kërkesat për akreditimin dhe mbikëqyrjen e tregut
- Direktiva 98/34/EC, kërkon nga organizmi i njohur sipas Nenit 14 të kontribuon në zhvillimin, mirëmbajtjen dhe implementimin e akreditimit në Komunitet.
- Direktiva e BE 2014/33 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 26 Shkurt 2014 mbi harmonizimin e ligjeve të Shteteve Anëtare në lidhje me ashensorët dhe komponentët e sigurisë për ashensorët
- Akti kryesor legjislativ për akreditim është Ligji nr. 05/L-117 për Akreditim. Në harmoni me kërkesat e *acquis-it* të BE-së, ky ligj përcakton parimet e akreditimit dhe rregullat për akreditimin e trupave të vlerësimit të konformitetit që kryejnë aktivitete të vlerësimit të konformitetit në Kosovë. Gjithashtu janë në fuqi 4 akte nënligjore, të cilat kanë transpozuar pjesërisht *acquis-në* relevant.

Në përgjithësi, niveli i përafrimit të Ligjit vendor me Direktivat e lartpërmendura është ende në fazën fillestare, pra pjesërisht në përputhje dhe marr parasysh dinamikën e procesit integruar të Kosovës në BE, ky përfarim duhet të rritet tutje dhe veçanërisht gjatë përgatitjes së çfarëdo ndryshimi ligjor që mund të planifikohet.

Zbatimi i Marrëveshjes së Stabilizim Asociimit

Sa i përket lëvizjes së lirë të mallrave, dispozitat e MSA-së kërkojnë që Republika e Kosovës të zbatojë rregullat e tregtisë së lirë me BE-në dhe në përputhje me këtë të zbatojë Marrëveshjen në përputhje me GATT 1994 dhe dispozitat e përfshira përkatëse të Marrëveshjes së OBT-së.

Kosova obligohet të marrë masat e nevojshme për të arritur gradualisht konformitetin me legjislacionin horizontal dhe sektorial të BE-së për sigurinë e produkteve dhe të sjellë infrastrukturë cilësore, si standardizimi, metrologjia, akreditimi dhe procedurat e vlerësimit të konformitetit në përputhje me standardet evropiane.

Kosova ka zhvilluar Programin Kombëtar për Integrim Evropian (PKIE) si një dokument kryesor strategjik kombëtar për planifikimin, zbatimin dhe monitorimin e zbatimit të të gjitha reformave të nevojshme për zbatimin e MSA-së dhe fazat e ardhshme të anëtarësimit në BE.

Në PKIE 2025 - 2028, përkatësisht në bllokun tre: “Standardet Evropiane – Përafrimi i Legjislacionit të Kosovës me *acquis-in* e BE-së në kapitullin 1 – Lëvizja e lirë e mallrave”, Akreditimi ka listuar një numër masash afatshkurtëra dhe afatmesme të cilat duhet të realizohen në periudhën e paraparë. Ndër këto veprime është miratimi i koncept dokumentit të akreditimit dhe rritja e trupave të certifikimit.

1.3 Tabela e mëposhtme paraqet analizën në lidhje me palët relevante të interesit

Emri i palës së interesit	Shkakut dhe/ose efekti (efektet) me të cilat është e lidhur pala	Mënyra me të cilën pala është e lidhur me këtë shkak (shkaqe) apo efektin (efektet)
Agjencia e Metrologjisë së Kosovës	Kalibrim të pajisjeve të TVK-ve	AMK ofron kalibrim të pajisjeve të ndryshme të TVK-ve
Trupat për vlerësim të konformitetit	Mangësitë ligjore dhe mos efikasiteti i procesit të mbikëqyrjes së TVK-ve për shkak të pakjartësive. Dëmtimi i subjekteve dhe konkurrencës.	TVK-të hasin në vështirësi gjatë ndërveprimit të tyre me DAK-un. Disa prej tyre pësojnë nga konkurrenca jo e drejtë dhe nga mungesa e subjektivitetit ndërkombëtar.
Agjencia e Standardizimit të Kosovës	Kërkesat për standarde	Pjesëmarrje në komitetet, këshillin profesional, dhe adoptimi i standardeve relevante të nevojshme për akreditim
Konsumatorët dhe bizneset	Dëmtimi i konsumatorit dhe biznesit.	Konsumatorët dëmtohen nga cilësia jo e duhur e produkteve dhe shërbimeve dhe mungesa e certifikimit të produkteve dhe shërbimeve.

Kapitulli 2: Objektivat

- Qëllimi i këtij koncept dokumenti është përcaktimi më i saktë i kriterëve në lidhje me konfliktin e interesave dhe presioneve tregtare në kërkesat për organizmin akreditues dhe përfshirja e organeve të reja të vlerësimit të konformitetit në procesin e akreditimit duke siguruar në këtë mënyrë përputhshmërinë e plotë të legjislacionit në fushën e akreditimit me Rregulloren (KE) 765/2008 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të datës 9 korrik 2008 për përcaktimin e kërkesave për akreditimin dhe shfuqizimin e Rregullores 339/93 dhe praktikave evropiane në fushën e akreditimit.
- “Infrastruktura e Cilësisë (standardizim, metrologji, akreditim, testim-certifikim, vlerësim konformiteti) përbën themelin e reformave në tregun e brendshëm, të cilat krijojnë premisat për vendime të rëndësishme lidhur me cilësinë e jetës së qytetarëve, në lidhje me mbrojtjen e shëndetit, ambientit, sigurinë e përgjithshme teknike, mbrojtjen e interesave ekonomike të konsumatorit dhe të sektorit privat, në lidhje me cilësinë e produkteve dhe shërbimeve të prodhuara në Kosovë. Në këtë drejtim do të përmirësohet subjektiviteti ndërkombëtar i certifikatës së akreditimit dhe si rrjedhojë zvogëlohet kosto për bizneset, rritet eksporti duke u pranuar produktet në tregjet ndërkombëtare si dhe përmirësim i sigurisë së produkteve meqenëse promovohet implementimi i standardeve.

- Akreditimi është një nga instrumentet i cili redukton barrierat teknike në tregti dhe kjo arrihet nëpërmjet nënshkrimit të marrëveshjeve të njohjes reciproke të organizmave akreditues me EA.
- Përmirësimi i kornizës ligjore në fushën e Akreditimit, siguron rritje të besueshmërisë së autoriteteve dhe klientëve, përmes rritjes së transparencës dhe përmirësimit të subjektivitetit ndërkombëtar
- Zhvillimi i skemave të reja të akreditimit përfshirë certifikimin e sistemeve të menaxhimit dhe personelit
- Azhurnim i vazhdueshëm i sistemit të menaxhimit të DAK-së sipas standardeve përkatëse ndërkombëtare, rregullave dhe dokumenteve të organizatave evropiane dhe ndërkombëtare të akreditimit (EA dhe ILAC), përmes përcaktimit të pozitës së menaxherit të cilësisë dhe definimit të detyrave.
- Arritja e njohjes evropiane dhe ndërkombëtare (EA BLA, ILAC MRA). Kjo planifikohet të ndodhë në një periudhë afatmesme, 3 vjeqare, kohore.

Me përmirësimin e kornizës ligjore synohet të arrihet përputhshmëri më e lartë me standardet dhe praktikën e Bashkimit Evropian. Kjo politikë kontribon në përmbushjen e prioriteteve të reformave ekonomike dhe institucionale që burojnë nga dokumentet strategjike, përkatësisht: Programi i Qeverisë së Republikës së Kosovës 2021-2025, Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbeshtetje të Biznesit 2030 (SZHIMB), Programin Kombëtar për Integrim Evropian (PKIE) 2025 - 2029.

Figure 3: Objektivat relevante të Qeverisë

Qëllimi i politikës	Emri i dokumentit përkatës të planifikimit (burimi)
Strategjik: Ndërtimi i një mjedisi biznesi të drejtë, të adaptueshëm dhe konkurrues duke zbatuar standardet relevante të akreditimit. 2.8.6 Përmirësimi i infrastrukturës së cilësisë,	SZHIMB 2030, PKZH 2025 – 2027,
Specifik: Hartimi i legjislacionit primarë dhe sekondarë duke përfshirë harmonizimin e legjislacionin përkatës në fushën e akreditimit	Sipas këtij Koncept Dokumenti
Specifik: Rritja e cilësisë dhe besueshmërisë të shërbimeve të Akreditimit në sigurinë, cilësinë dhe saktësinë e shërbimeve	SZHIMB 2030, PKZH 2025 – 2027,
Specifik: Avancimi i shërbimeve në fushën e Akreditimit, përfshirë digjitalizimin e procesit të aplikimit për akreditim si dhe trajtimin e lëndës deri tek vlerësimi virtual, aty ku është e mundur	Koncept dokumenti
Specifik: Ngritja e kapaciteteve njerëzore në numër dhe në aspektin profesional	Koncept dokumenti

Kapitulli 3: Opsionet

Nga grupi punues janë trajtuar gjithsej tri opsione për adresimin e problemit të identifikuar më lartë dhe arritjen e objektivave. Këto opsione janë: 1) opsioni asnjë ndryshim; 2) opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore; 3) opsioni që parasheh ndryshime ligjore.

Krahasimi me vendet tjera

Grupi punues gjatë përgatitjes së këtij Koncept Dokumenti, ka marr parasysh përvojat e Kroacisë, Sllovenisë, Shqipërisë, për të krahasuar çështje të identifikuara në Kapitullin 1 dhe që janë konsideruar të rëndësishme për të i krahasuar.

Çështja e trajtuar	Shqipëria	Sllovenia	Kroacia
Akreditimi i Trupave të Vlerësimit të Konformitetit	Procesi i akreditimit 1. Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit akrediton: a) laboratorë testues, mjekësorë dhe kalibruer; b) organe certifikuese të sistemeve të menaxhimit; c) organe certifikuese të personelit; ç) organe certifikuese të produkteve; d) organe inspektuese; dh) organe që realizojnë teste zotësie dhe krahasime ndërlaboratorike; e) organe që prodhojnë materiale referuese të certifikuar. 2. Akreditimi për çdo fushë të përcaktuar në pikën 1, të këtij neni, bëhet kundrejt tarifave të akreditimit, të paguara nga organi i vlerësimit të konformitetit. Llojet, masa dhe mënyra e pagesës së tarifave për çdo fushë akreditimi përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave. 3. Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit kryen trajnime për palët e treta, kundrejt tarifave përkatëse. Llojet, masa dhe mënyra e pagesës së këtyre tarifave përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave. 4. Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit vlerëson nëse një organ i vlerësimit të konformitetit është kompetent për të kryer aktivitete specifike të	Akreditimi Slloven (më tutje referuar si SA, faqja e internetit: http://ëëë.slo-akreditacija.si) është një organ kombëtar akreditimi që është përgjegjës për krijimin, zhvillimin dhe mirëmbajtjen e një sistemi profesional, të pavarur dhe të paanshëm akreditimi në Slloveni dhe për kryerjen e detyrave përkatëse. SA është themeluar nga Republika e Sllovenisë me Aktin për Akreditim (Gazeta Zyrtare e Republikës së Sllovenisë, nr. 59/99) dhe me Vendimin për themelimin e institucionit publik Slovenska Akreditiza (Gazeta Zyrtare e Republikës së Sllovenisë, Nr. 36/00, 23/01, 121/04, 22/08). Ai funksionon si institucion publik, i cili me autorizimin e shtetit, si i vetmi institucion i pavarur dhe jofitimprurës, kryen detyra të shërbimit publik në zona të rregulluara dhe të parregulluara. Aktiviteti kryesor i SA është akreditimi i organeve të vlerësimit të konformitetit (AQK). Sistemi i akreditimit në Slloveni është në përputhje me kërkesat e Rregullores (EC) 765/2008 për akreditimin dhe kontrollin e tregut. SA organizohet dhe funksionon në përputhje me standardin SIST EN ISO/IEC 17011:2004 dhe ndjek	III. FUSHA E AKREDITIMIT Neni 6 Në procedurën e akreditimit, kompetenca e personave juridikë dhe fizikë për kryerjen e detyrave, për të cilat jepet akreditimi, verifikohet në lidhje me kërkesat e përcaktuara nga rregulloret, standardet përkatëse ndërkombëtare dhe evropiane, ose standardet kombëtare ekuivalente, si dokumente të lëshuara nga organizata evropiane dhe ndërkombëtare e akreditimit. Neni 7 (1) Proceset e akreditimit të kryera nga Trupi Akreditues rregullohen me Kartën e Fondacionit, Statutin dhe Rregulloret e tjera të brendshme dhe duhet të bazohen në standarde ndërkombëtare dhe evropiane, ose standarde kombëtare ekuivalente, si dhe dokumente të lëshuara nga organet evropiane dhe ndërkombëtare, si dhe organizatat e akreditimit. (2) Akreditimi kryhet në bazë të kërkesës së paraqitur nga personi juridik ose fizik.

	vlerësimit të konformitetit dhe lëshon një certifikatë akreditimi për ta zyrtarizuar këtë. 5. Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit mbikëqyr çdo organ të vlerësimit të konformitetit, të cilit i ka lëshuar certifikatë akreditimi. 6. Për vlerësimin/mbikëqyrjen e kompetencës teknike të organeve të vlerësimit të konformitetit, Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit krijon një grup me specialistë vlerësues të institucionit dhe/ose të jashtëm, vendas apo të huaj, të cilët veprojnë gjithmonë në emër të këtij institucioni. 7. Shpenzimet e akreditimit, kur vlerësuesi teknik është i huaj, përfshijnë: a) pagesën e vlerësuesit, sipas tarifave të vendit të origjinës, por, gjithmonë, në marrëveshje me organin e vlerësimit të konformitetit që ka aplikuar për akreditim; b) shpenzimet e akomodimit (fjetje, ushqim) dhe transport; c) çdo tarifë tjetër të procesit të akreditimit, të përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave. 8. Kur vlerësimi teknik bëhet nga vlerësues vendas, tarifa e akreditimit përfshin tarifat e përcaktuara sipas pikës 2 të këtij neni. Masa e pagesës së vlerësuesve vendas që nuk janë punonjës të Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave. 9. Pagesat e vlerësuesve teknikë, të huaj dhe	rregullat e shoqatave ndërkombëtare të akreditimit (EA, ILAC dhe IAF). Kjo mundëson një zbatim transparent, të besueshëm dhe ndërkombëtarisht të krahasueshëm të sistemit të akreditimit në Slloveni. SA është gjithashtu e përfshirë në aktivitetet e akreditimit në nivel ndërkombëtar. Ajo lidh marrëveshje për njohjen reciproke të akreditimeve (MLA/MRA), kështu që dokumentet që lëshon njihen edhe ndërkombëtarisht. Merr pjesë në evropiane dhe ndërkombëtare. ÇFARË ËSHTË AKREDITIMI? Akreditimi nënkupton konfirmimin e kompetencës së një organi të vlerësimit të konformitetit dhe është niveli i fundit i kontrollit publik në sistemin evropian të vlerësimit të konformitetit. Akreditimi synon të sigurojë dhe të konfirmojë që organet e vlerësimit të konformitetit (laboratorë, organe kontrolli dhe certifikimi ose verifikues) janë të kualifikuar në mënyrë adekuate për të kryer detyrat e tyre. Kjo forcon njohjen reciproke të produkteve, proceseve, shërbimeve, sistemeve, personave dhe organeve në nivel ndërkombëtar dhe të BE-së. Ai bazohet në një sistem të vlerësimit të	(3) Organi akreditues dhe personi juridik ose fizik me kontratë i rregullojnë të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella në lidhje me marrjen e certifikatës së akreditimit dhe mbajtjen e akreditimit. (4) Organi akreditues është i obliguar të lidhë kontratë me personin juridik ose fizik që aplikon për akreditim. Me rastin e lidhjes së kontratës, Organi Akreditues duhet të informojë personin juridik ose fizik në mënyrë të qartë dhe transparente për kërkesat për marrjen e akreditimit dhe procedurën e akreditimit. Kontrata rregullon të drejtat dhe detyrimet e nënshkruesve dhe kryerjen e procedurës së akreditimit në përputhje me standardet dhe dokumentet e përmendura në nenin 6 të këtij ligji. (5) Nëse organi akreditues konstaton se personi juridik ose fizik i plotëson kërkesat e përcaktuara me standardet ose dokumentet nga neni 6 i këtij ligji, do t'ia lëshojë certifikatën e akreditimit personit juridik ose fizik. (6) Vlefshmëria e certifikatës së akreditimit është e kufizuar në kohë. Organi i akredituar duhet të përmbushë vazhdimisht kërkesat e akreditimit gjatë
--	--	---	--

	atyre vendas, që nuk janë punonjës të Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit, kryhen nga Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit, nga të ardhurat, sipas pikës 2 të nenit 15, të këtij ligji. 10. Në rast se Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit konstaton që një organ i vlerësimit të konformitetit nuk është më kompetent për të kryer një veprimtari të veçantë të vlerësimit të konformitetit ose kur ai ka kryer një shkelje serioze të detyrimeve të tij, ajo merr masat e duhura brenda një kohe të arsyeshme për të reduktuar, pezulluar ose tërhequr certifikatën e tij. Procedurat e reduktimit, pezullimit ose tërheqjes së akreditimit miratohen nga Drejtori i Përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit dhe bëhen publike. 11. Procedurat për trajtimin e apeliave përcaktohen me udhëzim të ministrit përgjegjës për tregtinë dhe bëhen publike. Neni 6 Përgjegjësitë e Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit Drejtoria e Përgjithshme e Akreditimit ka këto përgjegjësi: a) përfaqëson Republikën e Shqipërisë në organizmat ndërkombëtarë dhe evropiane të akreditimit; b) bashkëpunon me organizmat kombëtarë të akreditimit në vendet e tjera për arritjen e marrëveshjeve të njohjes së ndërsjellë,	kolegëve që siguron funksionimin e duhur të akreditimit në të gjithë BE-në. Rregullat për këtë janë përcaktuar në Rregulloren (EC) 765/2008.	periudhës në të cilën certifikata e akreditimit është e vlefshme. (7) Organi akreditues merr vendim për tërheqjen e akreditimit nëse konstaton se organi i akredituar nuk i plotëson disa nga kërkesat e akreditimit.
--	--	---	---

	rajonale ose ndërkombëtare, apo për të arritur marrëveshje dypalëshe; c) këshillon administratën shtetërore për çështje që lidhen me akreditimin dhe vlerësime të tjera të kompetencës teknike, për kryerjen e procedurave të vlerësimit të përputhjes me standardet dhe rregullat teknike; ç) mban, përditëson dhe jep të dhëna për statusin e akreditimit të organeve të akredituara; d) bashkëpunon me të gjitha palët e interesuara për çështjet e akreditimit; dh) kryen trajnime për fushën e akreditimit; e) merr të dhëna nga organizmat akreditues të vendeve të tjera për organet e akredituara prej tyre, të cilët kryejnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë; ë) u vendos gjoha subjekteve të paakredituara apo atyre që u ka mbaruar akreditimi, në rastet kur ato përdorin simbolin e akreditimit; f) trajton ankesat dhe apelimet për akreditimin, të dërguara në Drejtorinë e Përgjithshme të Akreditimit; g) mbështet autoritetet miratuese në procedurat e miratimit dhe mbikëqyrjes së degëve të organeve evropiane që ushtrojnë veprimtari në Republikën e Shqipërisë, në përputhje me kreun V, të ligjit nr. 10 489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve jo ushqimore”.		
--	---	--	--

Kapitulli 3.1: Opsioni asnjë ndryshim

Opsioni pa asnjë ndryshim do të ruante status quon dhe problemi ekzistues do të vazhdon të krijoj efekte të pa dëshiruara në fushën e Akreditimit duke i dëmtuar konsumatorët, bizneset dhe duke krijuar konfuzion tek subjektet e konkurrencës së lirë në tregun e Republikës së Kosovës. Ky opsion nuk do ti adresonte shkaqet që prodhojnë efekte negative duke sjellë si pasojë një vazhdimësi të situatës momentale, ku si pasojë do të krijoheshin hapësira për cenimin e konkurrencës së lirë në treg si dhe do të zvogëlohej efikasiteti i zhvillimit të DAK-së, vlerësimi për akreditim të TVK-ve si dhe mbikëqyrja e tyre. Gjithashtu, status quo do të lejonte hapësirë për konfuzitet në interpretim të ligjit, përzierje të kompetencave institucionale. Si rrjedhojë do të ishte vështirë e arritshme arritja e marrëveshjes multilaterale me EA-në, për faktin që në ligjin aktual ka pakjartësi të detyrave, mungon pozicioni dhe përshkrimi i detyrës së menaxhimit të cilësisë që është proces shumë i rëndësishëm sipas EA-së. Poashtu mungesa e definimit konkret të pozicioneve të këshillit profesional dhe atij të akreditimit ka rëndësi në procesin e vlerësimit nga EA si dhe fakti që ligji aktual nuk e mundëson trajtimin digjital të procesit të akreditimit duke qenë se trajtimi i digjital i procesit tanimë është një trend i pashmangshëm dhe praktikë e EA-së. Në fund, mungesa e subjektivitetit ndërkombëtar që është pasojë e status quos paraqet barrierë teknike për bizneset për eksport në tregun ndërkombëtar.

Kapitulli 3.2: Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore

Opsioni për ‘përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit’ është një opsion tjetër i konsideruar nga grupi punues. Ky opsion shkon në përmirësimin e mënyrave për arritjen e objektivave përmes zbatimit të duhur të detyrimeve ekzistuese ligjore. Në këtë kuadër, grupi punues pas diskutimeve dhe analizave gjatë punëtorive të mbajtura ka propozuar që ekziston mundësia të arrihen disa nga objektivat e përcaktuara në koncept dokument duke e përmirësuar pjesërisht zbatimin e duhur të detyrave ekzistuese ligjore. Në këtë mënyrë mundësohet që me buxhet të shtuar të intervenohet në çështjet siç janë: rritja e numrit të stafit, trajnimeve, si dhe aktiviteteve shtesë për sensibilizimin e operatoreve dhe konsumatorëve për t’iu përmbajtur dhe respektuar dispozitat ligjore në fuqi. Por në anën tjetër, ky opsion nuk do ti adresonte në masë të caktuar efektet dhe shkaqet të cilat shpien tek problemi kryesor që është analizuar në këtë Koncept Dokument. Gjithashtu, problemet që janë identifikuar në këtë Koncept Dokument janë kryesisht të ndërlidhura me bazën aktuale ligjore dhe si e tillë mund të adresohen vetëm me ndërhyrje në dispozitat ligjore në fuqi si dhe duke pas parasysh harmonizimin me ligjin për inspektoratin dhe atë për kundërvajtje. Në veçanti është me rëndësi vitale definimi i pozicionit të menaxhimit të cilësisë, mundësimi i

trajtimin digjital të procesit të akreditimit e që në ligjin aktual nuk përmendet dhe një gjë e tillë nuk mund të realizohet pa ndryshimin e ligjit.

Kapitulli 3.3: Opsioni i tretë për përmirësimin e kornizës ligjore duke hartuar dhe miratuar ligj të ri për akreditimin

Problemi që është identifikuar në këtë Koncept Dokument “**Nevoja për avancimin e akreditimit në përputhje me zhvillimet e tregut dhe praktikat më të mira ndërkombëtare ose njëkohësisht edhe harmonizimi me legjislacionin vendor**” është kryesisht i ndërlidhur me bazën aktuale ligjore.

Si rrjedhojë, opsioni i tretë, bazuar në analizat e grupit punues të mbështetura edhe në analizën e legjislacionit të vendeve të bashkimit evropian, paraqet opsionin që do të shkonte përtej përmirësimit të zbatimit dhe ekzekutimit të kornizës aktuale ligjore. Andaj, propozimi në këtë rast është për të hartuar ligj të ri në fushën e akreditimit, andaj është edhe opsioni i rekomanduar për miratim.

Përmes këtij opsioni synohet të arrihet ndryshimi i kornizës legjislative me qëllim avancimin e akreditimit në përputhje me zhvillimet e tregut duke aplikuar praktikat më të mira ndërkombëtare, veçanërisht ato të Bashkimit Evropian në këtë fushë. Më konkretisht përmes hartimit të Ligjit të ri për akreditim do të përcaktohet qartë:

- Me ligjin e ri për akreditim do të përcaktohen qartë detyrat dhe përgjegjësitë e Drejtorisë së Përgjithshme të Akreditimit të Kosovës
- Duke e precizuar hierarkinë e komunikimit përmirësohet efikasiteti dhe promovohet respektimi i procedurave
- Duke e mundësuar digjitalizimin e procesit të akreditimit, e cila procedurë planifikohet të bëhet përmes platformës e-Kosova do të zvogëlon barrën administrative, përmirëson efikasitetin si dhe transparencën, në këtë mënyrë bizneset nuk kanë nevojë të aplikojnë në mënyrë manuale
- Vendorsja e pozicionit të menaxhimit të cilësisë përveç që është kërkesë e EA-së është e një rëndësie të veçantë pasi që kujdeset që DAK respekton standardet dhe procedurat gjatë kryerjes së detyrave

Kapitulli 4: Identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të ardhshme

Tabela më poshtë paraqet ndikimet më të rëndësishme që janë identifikuar. Shtojcat 1 deri 4 paraqesin vlerësimin e të gjitha ndikimeve në përputhje me mjetet për identifikimin e ndikimeve ekonomike, shoqërore, mjedisore dhe ndikimeve të drejtave themelore. Këto mjete janë të listuar në Manualin për Hartimin e Koncept Dokumenteve. Katër shtojcat gjithashtu tregojnë vlerësimin e rëndësisë së ndikimeve të ndryshme dhe nivelin e preferuar të analizës.

Figure 4: Ndikimet më të rëndësishme të identifikuara për kategorinë e ndikimit

Kategoritë e ndikimeve	Ndikimet përkatëse të identifikuara
Ndikimet ekonomike	Qëndrueshmëri ekonomike, mbrojtje e biznesit dhe konsumatorëve me saktësinë në sasinë e produkteve, mbrojtjen e shëndetit të konsumatorëve, dhe konkurrencën në këtë fushë të ekonomisë
Ndikimet shoqërore	Në informimin e publikut, parandalimin dhe luftimin e krimit ekonomik dhe siguri.
Ndikimet mjedisore	Ka ndikime në mbrojtjen e mjedisit.
Ndikimet në të drejtat themelore	Në të drejtën për administrim të mirë.
Ndikimi gjinor	Nuk ka ndikime relevante.
Ndikimet e barazisë sociale	Nuk ka ndikime relevante.
Ndikimet tek të rinjtë	Nuk ka ndikime relevante.
Ndikimet në ngarkesën administrative	Ka ndikime në zvogëlimin e barrës administrative
Ndikimi i NVM-ve	Ka ndikime në rritjen e besueshmërisë e shërbimeve ose produkteve.

Më poshtë këto ndikime janë të përshkruara në mënyrë të detajuar, për kategoritë në të cilat ndryshimi potencial ka ndikim.

4.1. Ndikimet ekonomike

Të identifikuara janë në: qëndrueshmëri ekonomike, mbrojtje e biznesit dhe konsumatorëve me saktësinë në sasinë e produkteve, mbrojtjen e shëndetit të konsumatorëve, dhe konkurrencën në këtë fushë të ekonomisë. Pyetjet kryesore që janë trajtuar nga grupi punues për të identifikuar këto ndikime kanë qenë:

A do të ketë qëndrueshmëri ekonomike të bizneseve që merren me prodhim të produkteve dhe shtije të produkteve?

A do ti sigurohet një mbrojtje më e mirë konsumatorëve lidhur me saktësinë e sasisë së produkteve në treg?

A do zhvillohet një konkurrencë më e drejtë dhe a do të hapen biznese të reja që rrisin konkurrencën?

Opsioni 1, që është opsioni *status quo*, me këtë opcion do të vazhdohet me efikasitet të mangët, metoda klasike dhe jo efektive të trajtimit të lëndëve, mungesë transparence, si dhe kapacitete të dobëta të Drejtorisë së Akreditimit të Kosovës. Prandaj si rezultat do të pësoj ekonomia vendore lidhur me qëndrueshmërinë ekonomike të bizneseve të cilët merren me prodhimin dhe shitjen e produkteve. me mbrojtjen e konsumatorit dhe në zhvillimin e konkurrencës së drejtë për TVK-të. Kjo gjendje edhe mund të përkeqësohen për shkak të mbikëqyrjes së ulët të tregut, konkurrencës jo të drejtë.

Opsioni 2, që ndryshon mënyrën e zbatimit të legjislacionit aktual, gjithashtu nuk do të ketë ndikim të konsiderueshëm në ofrimin e shërbimeve të TVK-ve, por do të ndikoj ndjeshëm në vlerësimin për akreditim të Trupave të Vlerësimit të Konformitetit. Kjo ngase do të rritet dhe profesionalizohet mbikëqyrja. Nuk mund të parashihen përparime të dukshme sa i përket konkurrencës së drejtë për TVK-të.

Opsioni 3, që parasheh ndryshime legjislative, priten ndikime më pozitive duke përmirësuar efikasitetin e trajtimit të lëndëve të akreditimit, zvogëluar barrën administrative për trupat e vlerësimit të konformitetit, duke përmirësuar subjektivitetin ndërkombëtar të akreditimit bizneseve vendore nuk do të ju duhet të kryejnë certifikimin e produkteve dhe shërbimeve jashtë vendit nëse dëshirojnë të eksportojnë. Prandaj si rezultat do të ketë rritje potenciale të eksportit, mbrojtje e konsumatorëve që lidhen direkt me kërkesat për shërbime nga TVK-të, dhe konkurrencë të drejtë për të gjitha bizneset.

4.2. Ndikimet shoqërore

Ndikimet shoqërore të identifikuar gjatë analizës janë: informimin e publikut, parandalimi i krimit ekonomik, sigurinë dhe shëndetin e qytetareve. Pyetjet kryesore të trajtuara për të vlerësuar këto ndikime kanë qenë:

A do të informohen më mirë konsumatorët dhe bizneset për rëndësinë e shërbimeve të akreditimit?

A do të rriten kapacitetet e zbatimit të ligjit, gjegjësisht verifikimi i kompetencës teknike të TVK-ve?

4.2.1. Informimi i publikut

Opsioni 1 nuk ka ndikim në informimin e konsumatorëve dhe bizneseve. Do të vazhdoj gjendja e njëjtë posaçërisht për Trupat e Vlerësimit të Konformitetit ku ata nuk do të informohen në mënyrë adekuate për shërbimet e akreditimit, avancimin e shërbimeve të akreditimit dhe konkurrencë të drejtë për të gjitha trupat e vlerësimit të konformitetit që duan të akreditohen.

Opsioni 2, veçanërisht aktivitetet për vlerësimin dhe mbikëqyrjen e TVK-ve, do të ndikojnë që informimi i konsumatorëve të jetë dukshëm më i lartë ngase organi i mbikëqyrjes do të jetë më profesional duke i zbatuar rregullat e parapara me legjislacionin aktual. Informimi do të bëhet përmes sesioneve informuese të organizuara me bizneset, poashtu platformave digjitale si dhe paraqitjeve mediale.

Opsioni 3, ky option në dallim nga opsioni 2 parasheh avancim të shërbimeve të akreditimit sidomos në ofrimin e shërbimeve cilësore, ngritjes së kompetencës teknike të TVK-ve, mbrojtje të shëndetit publik dhe mbrojtje të konkurrencës. Kjo dhe aktivitetet tjera të parapara do të ndikojnë konsiderueshëm pozitivisht në rritjen e cilësisë dhe informim më të mirë të konsumatorit.

4.2.2. Krimi dhe siguria

Opsioni 1 nuk do të parandaloj dhe luftoj informalitetin dhe dukuritë tjera të ndaluara me ligj në këtë fushë. Do të vazhdohet me kapacitetet e njëjta për zbatimin e ligjit që nuk sigurojnë në mënyrë adekuate cilësinë e shërbimeve sidomos në mbrojtje të shëndetit të qytetarëve dhe konkurrencës së drejtë në akreditimin dhe mbikëqyrjen e TVK-ve. Meqenëse më pak efikasitet dhe pa subjektivitet ndërkombëtar do të ketë më pak siguri dhe më shumë hapësirë për informalitet.

Opsioni 2 mund të ketë ndikim pozitiv në dukuritë e lartpërmendura dhe në rritjen e sigurisë, meqë do të rritet mbikëqyrja dhe do të ketë trajnime shtesë për stafin e përfshirë.

Opsioni 3 ndikon në parandalimin dhe luftimin e dukurive negative të cekura në këtë dokument, pasi që synohet të përmirësohet efikasiteti, transparenca dhe subjektiviteti ndërkombëtar, duke rritur besueshmërinë në shërbime të akreditimit, ngritjen e kompetencës teknike, mbrojtjen e shëndetit të publikut dhe konkurrencë të drejtë për TVK-të që bëjnë vlerësimin e konformitetit.

Gjithashtu në opsionin 3 parashihet rritja e stafit dhe avancimi i shërbimeve të akreditimit, që nënkupton ofrim të shërbimeve cilësore të akreditimit në luftimin e krimit dhe ofrimin e sigurisë për biznese dhe qytetarë me zbatim të ligjit.

4.3. Ndikimi në të drejtat themelore

E drejta themelore në këtë fushë, është e drejta për administrim të mirë në kuptim të avancimit të shërbimeve të akreditimit. Pyetjet që janë vlerësuar nga grupi punues për matjen e ndikimit në këtë të drejtë janë:

A do të thjeshtohet procedura administrative për bizneset apo do të komplikohet?

A ndikohet efikasiteti i administratës në marrjen e vendimeve (p.sh. marrja e vendimeve, afatet procedurale)?

Opsioni 1 nuk avancoi të drejtën për administrim të mirë, për avancim të shërbimeve të akreditimit dhe konkurrencë të drejtë për akreditim dhe mbikëqyrje të TVK-ve për arsye se do të vazhdojnë problemet e njëjta me mungesën e bazës ligjore. Ky ndikim negativ do të vazhdojë edhe më tej.

Opsionin 2, ngase kjo çështje nuk mund të zgjidhet vetëm me ndryshime ligjore.

Opsioni 3 që parasheh procedura dhe kompetenca të qarta si dhe përputhshmëri të afateve ligjore me LPPA, rrisin konsiderueshëm gjasat që e drejta për administrim të mirë do të sigurohet në mënyrë adekuate për palën. **Ndikimet në ngarkesën administrative**

Opsioni 1 dhe 2 nuk kanë ndikime ndërsa opsioni 3 synon të zvogëlon barrierën administrative duke digjitalizuar procesin e aplikimit dhe të gjithë shërbimin e akreditimit

4.4 Ndikimi tek NVM-të

Opsioni 3 që parasheh miratim të ligjit të ri të akreditimit do të ketë ndikim pozitiv në rritjen e besueshmërisë dhe poashtu përmirëson konkurrueshmërinë e produkteve dhe shërbimeve të akreditimit. Duke forcuar kapacitetet e DAK-ut mundëson një shërbim më efikas për NVM-të si dhe duke u bërë pjesë e EA-së certifikatat dhe testimet e mbikëqyrura nga TVK-të e akredituara nga DAK do të njihen ndërkombëtarisht. Ky veprim ka ndikim të drejtpërdrejt në rritje të eksportit përmes certifikimit të produkteve.

Kapitulli 4.1: Sfidat me mbledhjen e të dhënave

Grupi punues për hartimin e koncept dokumentit në strukturën e tij përbërëse është përfaqësuar me zyrtarë të fushës së akreditimit të cilët kanë mundur qasjen dhe sigurimin e informacionit teknik të nevojshme për të punuar të gjithë anëtarët e grupit punues në koncept dokument. Grupi punues është udhëhequr nga Drejtori i Përgjithshme i Drejtorisë së Akreditimit të Kosovës, duke mundur

kështu sigurimin e informacionit primar teknik të nevojshëm për të hartuar koncept dokumentin si dhe analizuar ligjin në fuqi. Këto informata i kanë ndihmuar të gjithë anëtarët e grupit punues të identifikojnë më mirë shkaqet dhe efektet në përcaktimin e problemit kryesor. Gjithashtu, në përbërje të grupit punues kishte edhe përfaqësues të Sekretariatit Koordinues të Qeverisë, DIEKP, Departamentit të Industrisë, Departamentit Ligjor, Inspektoratit Qendror të Mbikëqyrjes së Tregut, Agjencisë së Standardizimit, si dhe Departamentit për Buxhet dhe Financave duke mundësuar kështu një kompozicion të përshtatshëm dhe të gjerë të grupit punues për të siguruar informata esenciale për të hartuar këtë dokument sipas udhëzuesit dhe doracakut për hartimin e koncept dokumenteve. Gjithashtu, koncept dokumenti i është nënshtruar të gjitha procedurave të parapara me udhëzues për konsultim dhe diskutim publik duke mundësuar mbledhjen e informacioneve të nevojshme edhe nga palët e interesit. Gjatë hartimit të koncept dokumentit nuk ka pasur raste të cilat kanë paraqitur sfida në mbledhjen e informacionit apo raste të cilat kanë cenuar ecurinë e punës si pasojë e mungesës së informacionit esencial.

Kapitulli 5: Komunikimi dhe konsultimi

Ky dokument ka kaluar në procesin e konsultimit paraprak, ndërinstitutional dhe atij publik përkitazi me legjislacionin në fuqi.

Figura 5: Përmbledhje e aktiviteteve të komunikimit dhe konsultimit të kryera për një koncept dokument

Procesi i konsultimit synon: [jepni informacionin këtu] [Kur KD-ja dërgohet për konsultime publike, kolona për buxhet duhet të fshihet.] [Kur KD-ja dërgohet për konsultime publike, titulli i kolonës 'Afati Indikativ' duhet të ndryshohet në 'Afati kohor'.]						
Qëllimi kryesor	Grupi i synuar	Aktiviteti	Komunikimi/njoftimi	Afati indikativ	Buxheti i nevojshëm	Personi përgjegjës
Thjeshtëzimin e procedurave	Trupat e vlerësimit të konformitetit	Dërgimi në email dhe tryezë e diskutimit	Për procedurat e aplikimit për riakreditim dhe zgjerim të fushës së akreditimit	Tetor 2024	300.00	Blerta Ibraj
Thjeshtëzimin e procedurave dhe	Institucionet relevante	Dërgimi në email dhe tryezë	Për procedurat e aplikimit për akreditim,	Shtator 2024	300.00	Blerta Ibraj

vendimmarrje korrekte		e diskutimit	vendimmarrja, financimi			
Thjeshtëzimin e procedurave, vendimmarrje korrekte dhe financim i qëndrueshëm	Ekspertët, anëtarët e këshillit të akreditimit dhe këshillit profesional	Dërgimi në email dhe tryezë e diskutimit	Për procedurat e aplikimit për riakreditim dhe zgjerim të fushës së akreditimit Për procedurat e aplikimit për akreditim, vendimmarrja, financimi	Shtator 2024	50.00	Blerta Ibraj

Kapitulli 6: Krahasimi i opsioneve

Opsioni i parë (1) dhe opsioni i dytë (2) nuk do të kenë ndikime pozitive në adresimin e problemit kryesor të identifikuar në këtë Koncept Dokument. Përkundrazi, mund të kenë ndikim të kundërt në problemin e identifikuar duke rritur peshën negative të efekteve në avancimin e shërbimeve të akreditimit, mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve dhe në mbrojtje të konkurrencës. Në anën tjetër, opsioni i tretë (3) do të ketë ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e infrastrukturës ligjore e cila rregullon dhe mbron konkurrencën dhe avancon shërbimet e akreditimit në Republikën e Kosovës.

Problemi që është identifikuar në këtë Koncept Dokument “Nevoja për avancimin e akreditimit në përputhje me zhvillimet e tregut dhe praktikat më të mira ndërkombëtare, në veçanti ato të BE-së” është kryesisht i ndërlidhur me bazën aktuale ligjore. Opsioni i tretë (3) do të sjell ndryshime substanciale në politikën ekzistuese, ku përmes hartimit të ligjit të ri për akreditimin synohet përmirësimi i kornizës ligjore dhe zbatimi efektiv i ligjit, përfshirë harmonizimin me legjislacionin vendor.

Kapitulli 6.1: Planet e zbatimit për opsionet e ndryshme

Për opsionin 1 meqenëse ky opsion nuk paraqet asnjë ndryshim nga gjendja aktuale atëherë konsiderojmë që nuk ka nevojë të paraqitet plan i zbatimit.

Figura 6: Plani i zbatimit për Opsionin 2

Qëllimi i politikës	Opsioni për përmirësimin e zbatimit dhe ekzekutimit pa ndryshime ligjore								Shifra e kostos së pritur
Objektivi strategjik	Ndërtimi i një mjedisi biznesi të drejtë, të adaptueshëm dhe konkurrues								
	Produkti, aktivitetet, viti dhe organizata/departamenti përgjegjës								
Objektivi Specifik 1: Rritja e cilësisë dhe besueshmërisë në shërbimet e akreditimit, përmes akreditimit, mbikëqyrjes së TVK-ve	Outputi 1.1 Akreditimi i laboratorëve								
		Aktiviteti 1.1.1							
		Aplikimi për akreditimin	2	2	2	3	X	DAK	45.000 euro euro për 4 vite
		1.2.2 Rekrutimi i stafit të ri	5	7	9	11	21	DAK	13,860.00 euro për vit

		1.2.3. trajnimi i stafit ne fushën e akreditimit		X	X	X	X	DAK	30,000.00 euro për 4 vite

Figura 7: Plani i zbatimit për Opsionin 3

Qëllimi i politikës	Opsioni i tretë për përmirësimin e kornizës ligjore duke hartuar dhe miratuar ligj të ri për akreditimin								Shifra e kostos së pritur
Objektivi strategjik	Ndërtimi i një mjedisi biznesi të drejtë, të adaptueshëm dhe konkurrues								
	Outputi, aktivitetet, viti dhe organizata/departamenti përgjegjës								
Objektivi Specifik 1:	Produkti 1.1		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Institucioni /departamenti përgjegjës	Kostoja totale €

Hartimi i legjislacionit primarë dhe sekondarë duke përfshirë harmonizimin me legjislacionin përkatës në fushën e akreditimit	Hartimi i ligjit dhe akteve nënligjore	Aktiviteti 1.1.1 Themelimi i grupit punues dhe hartimi i ligjit	x						6000.00 €
		Konsultimet ndërministrrore	x						500.00
		1.1.2 Konsultimi publik përmes platformës përkatëse online	x						1,500.00
		1.1.3 Përgatitja e materialeve për miratim të Qeverisë	x						500.00
		1.1.4 Informimi i palëve të interesit lidhur me ligjin							1,500.00
	1.2 Hartimi i akteve nënligjore që derivojnë nga Ligji për akreditim	1.2.1 Themelimi i grupit punues dhe hartimi i akteve nënligjore		x	x				3000.00
		1.2.2 Konsultimet ndërministrrore		x	x				500.00
				x	x				1500.00

		1.2.3 Konsultimi publik përmes platformës përkatëse online							
		1.2.4 Informimi i palëve të interesit		x	x				1,500.00
<i>Objektivi Specifik 2</i> Rritja e cilësisë dhe besueshmërisë në shërbimet e akreditimit, Rritja e kapaciteteve njerezore dhe digjitalizimi	Produkti 2.1 Akreditimi i TVK-ve, Digjitalizimi i procesit të akreditimit, rritja e kapaciteteve dhe trajnimi		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	INSTITUCIONI /DEPARTAMENTI PËRGJEGJËS	Kostoja totale €
	Aktiviteti 2.1.1 Aplikimi për akreditim		2	2	2	3	x	DAK	45.000 për 4 vite
Objektivi 3 Zhvillimi i fushatës vetëdijësuese dhe informuese	Outputi 3.1 Fushatë informuese/vetëdijësuese		Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	VITI 5	INSTITUCIONI /DEPARTAMENTI PËRGJEGJËS	Kostoja totale €
	Aktiviteti 5.1.1 Mbajtja e sesioneve		x	x	x	X	x	DAK	15.000.00

		informuese me sektorin prodhues lidhur me shërbimet e akreditimit, përgatitja dhe shpërndarja e broshurave Dhe krijimi i programeve për promovim në TV media dhe ato të shkruara							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kapitulli 6.2: Tabela e krahasimit të tre opsioneve

Tabela në vijim paraqet krahasimin e opsionit duke përdorur analizën shumë kriterëshe. Nga kjo tabelë rezulton se opsioni më i përshtatshëm është Opsioni 3 – Opsioni për hartimin e Ligjit të ri për Akreditim. Analiza është bazuar kryesisht në ndikimet ekonomike dhe ato shoqërore të elaboruara në Kapitullin 4 të këtij Koncept Dokumenti, si dhe në raport me kostot e opsioneve.

Figura 8: Krahasimi i opsioneve

Mjeti i krahasimit: Analiza shumë kriterëshe									
Ndikimet relevante pozitive	Opsioni 1: Asnjë ndryshim			Opsioni 2: Përmirësimi i zbatimit dhe ekzekutimit			Opsioni 3:		
Ekonomike	--			-			++		
Shoqërore	--			+			++		
Kostot relevante	++			+			+		
Vlerësimi i ndikimit të pritshëm buxhetor	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 1	Viti 2	Viti 3
							Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim	Nuk ka ndikim
Përfundimi	Nuk rekomandohet			Nuk rekomandohet			Rekomandohet		

Kapitulli 7: Konkluzionet dhe hapat e ardhshëm

Sipas të gjitha analizave të bëra gjatë hartimit të këtij koncept dokumenti i vetmi opion që siguron adresimin e problemeve të identifikuar në fushën e konkurrencës është opsioni 3, i cili parasheh hartimin e një ligji të ri. Shkaqet kryesore që na kanë drejtuar në identifikimin e problemit kryesor janë efektet të cilat krijohen nga dispozita aktuale ligjore që më pas paraqesin vështirësi në funksionimin e DAK-së në ofrimin e shërbimeve të akreditimit mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve, mbrojtjen e tregut dhe konkurrencës. Opsioni i tretë (3) i cili është edhe opsioni i rekomanduar, bazuar në analizat e grupit punues të këtij Koncept Dokumenti nuk paraqet vështirësi financiare për t'u adresuar.

Plani për zbatimin e këtij Koncept Dokumenti, me kusht që të aprovohet me opsionin e rekomanduar, opsioni i tretë (3), është si në vijim:

Figura 9: Plani i përmbledhur i zbatimit të opsionit të preferuar

Veprimi	Afati kohor
1. Miratimi i koncept dokumentit në fushën e akreditimit	K2 2026
2. Hartimi i projektligjit në fushën e akreditimit	K3 2026
3. Aprovimi projektligjit në fushën e akreditimit	K4 2026
5. Hyrja në fuqi e ligjit të akreditimit	K4 2026
6. Zbatimi i ligjit për akreditim	2027 -2028
7. Vlerësimi ex-post i ligjit për akreditim	2030

Kapitulli 7.1: Dispozitat për monitorimin dhe vlerësimin

Plani i veprimit për zbatimin e opsionit të rekomanduar të këtij Koncept Dokumenti do të reflektohet në Planin e Punës së MINT/DAK dhe zbatimi i këtij plani do të monitorohet nga menaxhmenti i MINT/DAK, nëpërmjet Departamentit ligjor dhe Departamentit për Integrim Evropian dhe Koordinim të Politikave. Gjithashtu, ky Koncept Dokument parasheh që mbas pesë viteve të hyrjes në fuqi të Ligjit për Akreditim të bëhet vlerësimi ex-post i këtij Ligji.

Shtojca 1: Forma e vlerësimit për ndikimin ekonomik

Kategoria e ndikimeve ekonomike	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ³	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?	x		I lartë/i ulët	I lartë	Rritja e eksportit përmirëson gjendjen e NVM-ve e që ndikon në

³ Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime shoqërore.

						rritjen e vendeve të punës
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A do të ndikojë në nivelin e pagesës?	x		I lartë	I lartë	Rritja e eksportit përmirëson gjendjen e NVM-ve e që ndikon në nivelin e pagave në sektorin privat
	A do të ndikojë në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?		x			
Bërja e biznesit	A do të ndikojë në qasjen në financa për biznes?	x		I lartë	I lartë	Bizneset që janë të certifikuara me standarde do të kenë më të lehtë qasjen në financa pasi që rritet besueshmëria
	A do të largohen nga tregu produkte të caktuara?	x		I lartë	I lartë	Me mbikqyrje më efektive do të largohen produktet që nuk janë të standardizuara
	A do të lejohen në treg produkte të caktuara?	x		I lartë	I lartë	Do të hapet tregu për produktet e certifikuara
	A do të detyrohen bizneset të mbyllen?		x			
	A do të krijohen biznese të reja?	x		I lartë	I lartë	Rritja e mundësive për eksport hap mundësi për biznese të reja
Ngarkesa administrative	A do të detyrohen bizneset t'i përmbushin detyrimet e		x			

	dhënjes së informatave të reja?					
	A janë thjeshtuar detyrimet e dhënjes së informatave për bizneset?		x			
Tregtia	A pritet të ndryshojnë flukset aktuale të importit?		x			
	A pritet të ndryshojnë flukset aktuale të eksportit?	x		I lartë	I lartë	Certifikimi i produkteve dhe njohja e këtyre certifikatave hap mundësi për eksport
Transporti	A do të ketë efekt në mënyrën e transportit të pasagjerëve dhe/ose mallrave?		x			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në kohën e nevojshme për të transportuar pasagjerë dhe/ose mallra?		x			
Investimet	A pritet që kompanitë të investojnë në veprimtari të reja?		x			
	A pritet që kompanitë t'i anulojnë ose shtyjnë për më vonë investimet?		x			
	A do të rriten investimet nga diaspora?	x		I lartë	I lartë	Përmirësimi i ambientit të biznesit në këtë rast infrastrukturës së cilësisë duke e bërë ambientin më të sigurt

						promovon investimin e huaj nga diaspora
	A do të zvogëlohen investimet nga diaspora?		x			
	A do të rriten investimet e huaja direkte?	x		I lartë	I lartë	Përmirësimi i ambientit të biznesit në këtë rast infrastrukturës së cilësisë promovon investimin e huaj direkt
	A do të zvogëlohen investimet e huaja direkte?		x			
Konkurrueshmëria	A do të rritet çmimi i biznesit të produkteve, siç është energjia elektrike?		x			
	A do të ulët çmimi i inputeve të bizneseve, siç është energjia elektrike?		x			
	A ka gjasa që të promovohen inovacioni dhe hulumtimi?		x			
	A ka gjasa që inovacioni dhe hulumtimi të pengohen?		x			
Ndikimi në NVM	A janë kompanitë e prekura kryesisht NVM?	x		I lartë	I lartë	Përmirësimi i akreditimit vendor ulë koston për NVM-të meqenëse në të kundërtën këto shërbime NVM-të detyrohen t'i kryejn jashtë vendit
Çmimet dhe konkurrenca	A do të rritet numri i mallrave dhe shërbimeve në		x			

	dispozicion për biznesin apo konsumatorët?					
	A do të zvogëlohet numri i mallrave dhe shërbimeve në dispozicion për biznesin apo konsumatorët?		x			
	A do të rriten çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		x			
	A do të ulen çmimet e mallrave dhe shërbimeve ekzistuese?		x			
Ndikimet ekonomike rajonale	A do të ndikohet ndonjë sektor i veçantë i biznesit?		x			
	A është ky sektor i koncentruar në një rajon të caktuar?		x			
Zhvillimi i përgjithshëm ekonomik	A do të ndikohet rritja e ardhshme ekonomike?	x		I lartë	I lartë	Akreditimi promovon përmirësimin e cilësisë së produkteve duke ndikuar kështu në rritjen e konkurrueshmërisë së NVM-ve e si rezultat final rritjen ekonomike
	A mund të ketë ndonjë efekt në normën e inflacionit?		x			

Shtojca 2: Forma e vlerësimit për ndikimet shoqërore

Kategoria e ndikimeve shoqërore	Ndikimi kryesor	A pritët të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Vendet e punës ⁴	A do të rritet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A do të zvogëlohet numri aktual i vendeve të punës?		x			
	A ndikohen vendet e punës në një sektor të caktuar të biznesit?		x			
	A do të ketë ndonjë ndikim në nivelin e pagesës?		x			
	A do të ketë ndikim në lehtësimin e gjetjes së një vendi të punës?		x			
Ndikimet shoqërore rajonale	A janë ndikimet shoqërore të përqendruara në një rajon apo qytete të veçanta?		x			
Kushtet e punës	A ndikohen të drejtat e punëtorëve?		x			
	A parashihen apo shfuqizohen standardet për punën në kushte të rrezikshme?		x			
	A do të ketë ndikim mbi mënyrën e zhvillimit të dialogut social ndërmjet punonjësve dhe punëdhënësve?		x			
Përfshirja sociale	A do të ketë ndikim mbi varfërinë?	x		I lartë	I lartë	Përmirësimi i ambientit të të bërit biznes zvogëlon varfërinë
			x			

⁴ Kur ndikon në vendet e punës, gjithashtu do të ketë edhe ndikime ekonomike.

	A ndikohet qasja në skemat e mbrojtjes sociale?					
	A do të ndryshojë çmimi i mallrave dhe shërbimeve themelore?		x			
	A do të ketë ndikim në financimin apo organizimin e skemave të mbrojtjes sociale?		x			
Arsimi	A do të ketë ndikim në arsimin fillor?		x			
	A do të ketë ndikim në arsimin e mesëm?		x			
	A do të ketë ndikim në arsimin e lartë?		x			
	A do të ketë ndikim në aftësimin profesional?		x			
	A do të ketë ndikim në arsimimin e punëtorëve dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës?		x			
	A do të ketë ndikim në organizimin apo strukturën e sistemit arsimor?		x			
	A do të ketë ndikim në lirinë akademike dhe vetëqeverisjen?		x			
Kultura	A ndikon opsioni në diversitetin kulturor?		x			
	A ndikon opsioni në financimin e organizatave kulturore?		x			
	A ndikon opsioni në mundësitë për personat që të përfitojnë nga aktivitetet kulturore ose të marrin pjesë në to?		x			
	A ndikon opsioni në ruajtjen e trashëgimisë kulturore?		x			
Qeverisja	A ndikon opsioni në aftësitë e qytetarëve të marrin pjesë në procesin demokratik?		x			

	A trajtohet çdo person në mënyrë të barabartë?		x			
	A do të informohet më mirë publiku në lidhje me çështje të caktuara?		x			
	A ndikon opsioni në mënyrën se si funksionojnë partitë politike?		x			
	A do të ketë ndonjë ndikim në shoqërinë civile?		x			
Shëndeti dhe siguria publike ⁵	A do të ketë ndonjë ndikim në jetën e njerëzve, siç është jetëgjatësia apo shkalla e vdekshmërisë?		x			
	A do të ketë ndikim në cilësinë e ushqimit?	x				Përmirësimi i akreditimit promovon implementimin e standardeve dhe kështu rezulton në përmirësimin e cilësisë së ushqimit
	A do të rritet apo zvogëlohet rreziku shëndetësor për shkak të substancave të dëmshme?		x			
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në nivelet e zhurmës apo cilësinë e ajrit, ujit dhe/ose tokës?		x			
	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në përdorimin e energjisë?		x			
			x			

⁵ Kur ka ndikim në shëndet publik dhe siguri, atëherë rregullisht ka ndikime mjedisore.

	A do të ketë efekte shëndetësore për shkak të ndryshimeve në deponimin e mbeturinave?					
	A do të ketë ndikim në mënyrën e jetesës së njerëzve, siç janë nivelet e interesimit për sport, ndryshimet në ushqyeshmëri, ose ndryshimet në përdorimin e duhanit ose alkoolit?		x			
	A ka grupe të veçanta që përballen me rreziqe shumë më të larta se të tjerat (të përcaktuar sipas faktorëve, të tillë si mosha, gjinia, aftësia e kufizuar, grup shoqëror apo rajoni)?		x			
Krimi dhe siguria	A ndikohen gjasat që të kapen kriminelët?		x			
	A ndikohet fitimi i mundshëm nga krimi?		x			
	A ndikon në nivelet e korrupsionit?		x			
	A ndikohet kapaciteti i zbatimit të ligjit?	x		I lartë	I lartë	Akreditimi vërteton zbatimin e procedurave dhe standardeve, kornizës ligjore
	A ka ndonjë efekt në të drejtat dhe sigurinë e viktimave të krimit?		x			

Shtojca 3: Forma e vlerësimit për ndikimet mjedisore

Kategoria e ndikimeve mjedisore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Klima dhe mjedisi i qëndrueshëm	A do të ketë ndikim në emetimin e gazrave serë (dioksid karboni, metani etj.)?		x			
	A do të ndikohet konsumi i karburanteve?		x			
	A do të ndryshojë shumëllojshmëria e burimeve që përdoren për prodhimin e energjisë?		x			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në çmim për produktet miqësore ndaj mjedisit?		x			
	A do të bëhen më pak ndotëse disa aktivitete të caktuara?		x			
Cilësia e ajrit	A do të ketë ndikim në emetimin e ndotësve të ajrit?		x			
Cilësia e ujit	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave të ëmbla?		x			
	A ndikon opsioni në cilësinë e ujërave nëntokësore?		x			
	A ndikon opsioni në burimet e ujit të pijshëm?		x			
Cilësia e tokës dhe	A do të ketë ndikim në cilësinë e tokës (në lidhje me acidifikimin, ndotjen,		x			

shfrytëzimi i tokës	përdorimin e pesticideve apo herbicideve)?					
	A do të ketë ndikim në erozionin e tokës?		x			
	A do të humbet tokë (përmes ndërtimit, etj.)?		x			
	A do të fitohet tokë (përmes dekontaminimit, etj.)?		x			
	A do të ketë ndonjë ndryshim në shfrytëzimin e tokës (p.sh. nga shfrytëzimi pyjor në shfrytëzim bujqësor apo urban)?		x			
Mbeturinat dhe riciklimi	A do të ndryshojë sasia e mbeturinave të gjeneruara?		x			
	A do të ndryshojnë mënyrat në të cilat trajtohen mbeturinat?		x			
	A do të ketë ndikim në mundësitë për riciklimin e mbeturinave?		x			
Përdorimi i burimeve	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve të ripërtëritshme (rezervave të peshkut, hidrocentraleve, energjisë diellore etj.)?		x			
	A ndikon opsioni në përdorimin e burimeve, të cilat nuk janë të ripërtëritshme (ujërat nëntokësore, mineralet, qymyri etj.)?		x			
Shkalla e rreziqeve mjedisore	A do të ketë ndonjë efekt në gjasat për rreziqe, të tilla, si zjarret, shpërthimet apo aksidentet?		x			
	A do të ndikojë në gatishmërinë në rast të fatkeqësive natyrore?		x			

	A ndikohet mbrojtja e shoqërisë nga fatkeqësitë natyrore?		x			
Biodiversiteti, flora dhe fauna	A do të ketë ndikim në speciet e mbrojtura apo të rrezikuara apo në zonat ku ato jetojnë?		x			
	A do të preket madhësia apo lidhjet midis zonave të natyrës?		x			
	A do të ketë ndonjë efekt në numrin e specieve në një zonë të caktuar?		x			
Mirëqenia e kafshëve	A do të ndikohet trajtimi i kafshëve?		x			
	A do të ndikohet shëndeti i kafshëve?		x			
	A do të ndikohet cilësia dhe siguria e ushqimit të kafshëve?		x			

Shtojca 4: Forma e vlerësimit për ndikimin e të drejtave themelore

Kategoria e ndikimit në të drejtat themelore	Ndikimi kryesor	A pritet të ndodhë ky ndikim?		Numri i organizatave, kompanive dhe/ose individëve të prekur	Përfitimi i pritshëm ose kostoja e ndikimit	Niveli i preferuar i analizës
		Po	Jo			
Dinjiteti	A ndikon opsioni në dinjitetin e njerëzve, në të drejtën e tyre për jetë apo në integritetin e një personi?		x			
Liria	A ndikon opsioni në të drejtën e lirisë së individëve?		x			
	A ndikon opsioni në të drejtën e një personi për privatësi?		x			
	A ndikon opsioni në të drejtën për t'u martuar apo krijuar familje?		x			

	A ndikon opsioni në mbrojtjen ligjore, ekonomike ose shoqërore të individëve apo familjes?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e mendimit, ndërgjegjes apo fesë?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë e shprehjes?		X			
	A ndikon opsioni në lirinë e tubimit ose asociimit?		x			
Të dhënat personale	A përfshin opsioni përpunimin e të dhënave personale?		x			
	A janë të drejtat e individit për qasje, korrigjim dhe kundërshtim të garantuara?		x			
	A është e qartë dhe e mbrojtur mirë mënyra në të cilën përpunohen të dhënat personale?		x			
Azili	A ndikon ky opsioni në të drejtën për azil?		x			
Të drejtat pronësore	A do të ndikohen të drejtat e pronësisë?		x			
	A ndikon opsioni në lirinë për të bërë biznes?		x			
Trajtimi i barabartë ⁶	A e mbron opsioni parimin e barazisë para ligjit?		x			
	A ka gjasa që grupe të caktuara do të dëmtohen në mënyrë direkte apo indirekte nga diskriminimi (p.sh. ndonjë diskriminim në bazë gjinore, racore, ngjyre, etnie, opinioni politik		x			

⁶ Barazia gjinore trajtohet në *Vlerësimin e Ndikimit Gjinor*

	ose tjetër, moshe ose orientimi seksual)?					
	A ndikon opsioni në të drejtat e personave me aftësi të kufizuara?		x			
Të drejtat e fëmijëve	A ndikon opsioni në të drejtat e fëmijëve?		x			
Administrimi i mirë	A do të bëhen procedurat administrative më të komplikuar?		x			
	A ndikohet mënyra në të cilën administrata merr vendime (transparenca, afati procedural, e drejta për qasje në një dosje, etj.)?		x			
	Për të drejtën penale dhe ndëshkimet e parashikuara: a ndikohen të drejtat e të paditurit?		x			
	A ndikohet qasja në drejtësi?		x			